

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ТЕЛӘЧЕ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ӘБДЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ
дүртенче чакырылыш дүртенче утырышы**

КАРАРЫ

«12» март ае 2021 елның

№ 17

Әбде авылы

**Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы
Әбде авыл жирлеге территориясендә Россия
Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә,
физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге
жирләргә кермәгән яшел үсентеләрне кисү
тәртибе турында Нигезләмәне раслау хакында**

Россия Федерациясе Урман кодексы, "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Әйләнә-тирәлекне саклау турында" 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Әбде авыл жирлеге Советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Әбде авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кермәгән яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында Нигезләмәне кушымта нигезендә расларга

2. Әлеге карар гамәлдәге законнар нигезендә үз көченә керә.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Әбде авыл жирлеге башлыгына Рахматуллин Н.Р. йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Теләче муниципаль районы
Әбде авыл жирлеге
башлыгы:

Н.Р.Рахматуллин

НИГЕЗЛӘМӘ

Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Әбде авыл җирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге җирләргә кермәгән яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында

Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Әбде авыл җирлеге (алга таба-авыл җирлеге) территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге җирләргә кермәгән яшел үсентеләрне кисү тәртибен билгели

1. Төп төшенчәләр

Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

яшел үсентеләр-табигый һәм ясалма килеп чыккан агач, куак һәм үләнчел үсемлекләр (паркларны, скверларны, бакчаларны, газоннарны, чәчәк түтәлләрен, шулай ук аерым торучы агачларны һәм куакларны да кертеп);

табигать территорияләре-бердәм географик (климат) шартларында формалашкан җирлек, туфрак, үсемлекләр рельефының билгеле бер типларын берләштерүче, хужалык эшчәнлеге кагылмаган яисә аз кагылган территорияләр;

яшелләндерелгән территорияләр, ясалма төзелгән яшелләндерү объектлары (авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге җирләренә аз төзелгән участоклары, алар чикләрендә өслекнең кимендә 50 процентын үсемлекләр капламы били;

урман территорияләре-төрле функциональ билгеләнештәге табигый территорияләр участоклары, алар табигый барлыкка килгән урман үсемлекләре белән капланган;

агач-диаметры 5 см дан да ким булмаган ачык беленеп торган кәүсәле үсемлек, 1,3 м биеклектә, үсентеләрдән тыш;

куак-күпъяллык күпкәүсәле(агачтан аермалы буларак) үсемлек, ул туфрак өслеге янында ботаклана;

үлән капламы-газон, табигый үлән үсемлеге;

үсентеләр-нинди дә булса урында үсә торган үсемлекләр, куаклар;

яшел массив-өлкән агачларның (15 яшьтән өлкәнрәк) кимендә 50 данәсе үсә торган территория участогы, алар бердәм япма хасил ителәр;

яшел үсентеләргә зыян китерү - яшел үсентеләргә аларның үсешен туктатуга китерми торган зыян китерү, шул исәптән ботакларның, тамыр системасының механик зарарлануы, коры бөтенлеген, тере туфрак катламын

бозу, яшел үсентеләрнең яисә тамыр зонасында туфракның зарарлы матдәләр белән пычрануы, ут төртү яисә башка йогынты ясау;

яшел үсентеләрне юк итү (югалту) - яшел үсентеләрне кисү яки аларның үсешен туктатуга китерә торган башка зыян китерү;

компенсацион яшелләндерү - юк ителгән яки 2 коэффициенты белән зарарланган яшел утыртмаларны яңадан житештерү.

2. Яшел үсентеләрне саклауның төп принциплары

Авыл жирлеге территориясендә үсә торган яшел үсентеләр саклагыч, рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм сакланырга тиеш.

2.1. Авыл жирлеге территориясендә (авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән тыш) урнашкан барлык яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) сакланырга тиеш.

2.2. Авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрнең сакланышын һәм үсешен тәмин итү буенча бурычлар йөкләнә:

2.2.1. үзләре белдергән эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән кишәрлекләрдә оешмаларга - әлеге оешмалар житәкчеләренә;

2.2.2. милектәге яки арендадагы кишәрлекләрдә - юридик затларга һәм граждандарга - милекчеләр яки арендаторлар.

2.3. Яшел утыртмалар урнашкан жир кишәрлекләренә милекчеләре, кулланучылары һәм арендаторлары яшел утыртмаларның сакланышын тәмин итәргә, яшел үсентеләрне тиешенчә карарга тиешләр.

2.4. Әлеге Нигезләмә авыл жирлеге территориясендә агач-куак үсентеләрен кисүгә бәйлә барлык граждандарга һәм оешмаларга, милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, проектлауны, төзелешне, ремонтлауны һәм башка эшләрне алып баруга кагыла.

2.5. Авыл жирлеге территориясендә хужалык, шәһәр төзелеш һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәп башкарыла.

2.6. Жир кишәрлеген сайлау акты, төзелеш, хужалык һәм башка эшчәнлекне оештыруга проекталды һәм проект документларында яшел утыртмаларның торышы турында тулы һәм дөрөс белешмәләр һәм проектлана торган объектның яшел утыртмаларга йогынтысын тулы бәяләү булырга тиеш.

2.7. Яшел үсентеләр яшәшешен тәмин итү белән бергә яшел территорияләренә һәм яшел массивларны куллану рөхсәт ителми.

3. Яшел үсентеләрне (агачлар, куаклар) кисү тәртибе

3.1. Авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне үз белдеген белән кисү тыела.

3.2. Авыл жирлеге территориясендә агач һәм куаклар кисү рөхсәтнамә нигезендә башкарыла.

3.3. Рөхсәт бирү гариза бирүченә Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына салымнар, жыемнар һәм башка түләүләр буенча бурычлары булмаган очракта гамәлгә ашырыла.

3.4. Яшел үсентеләрне кисү эшләре билгеләнгән нормаларга һәм

кагыйдэлэргэ туры китереп, гариза бирүче акчасы хисабына башкарыла. Агач кисү бары тик аттестациялэнгэн белгечлэргэ генэ рөхсэт ителэ.

3.5. Киселгэн яшел утыртмаларны һәм кисү калдыкларын ташлау, төяү һәм алып китү эшен башлап жибөргөннөн соң өч көн эчендэ Мөрөжөгать итүче хисабына башкарыла. Киселгэн яшел үсентеләрне һәм эш урынында киселгэн калдыкларны саклау тыела.

3.6. Территориянең кисү урынына якын урнашкан территориядә газ, яшел үсентеләр зарарланган очракта, эшләр житештерүче аларны территориянең хужасы һәм контроль органнары белән алар компетенциясе чикләрендә килештерелгән, әмма зыян килгән вакыттан ярты елдан да сонга калмыйча, аларны мәжбүри рәвештә торгызу эшләрэн башкара.

3.7. Агач кискән өчен түләүне башкармыйча гына, агач һәм куаклар кисү авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан түбэндәге очракларда хэл ителергә мөмкин:

яшел үсентеләрне тәрбияләү, санитар кисүләр һәм реконструкцияләү;
авария һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрэн һәм капитал инженерлык корылмаларын ремонтлау;
торақ һәм жәмәгать биналарында ут режимын бозучы агач һәм куакларны кисү, әгәр Дәүләт санэпидемнадзор бәяләмәсе булса;
авария хәлендәге (төшү куркынычы тудыручы, коры-сары) агачларны һәм куакларны кисү.

Югарыда күрсәтелгән очракларда яшел үсентеләр кисүне гамәлгә ашыручы мөрөжөгать итүчегә авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсацияле яшелләндерүне үткәрергә кирәк.

3.8. Авария хәлендәге, коры-сары һәм куркынычсызлыкка куркыныч тудыручы яшел үсентеләр комиссия тикшерүе нигезендә киселә.

3.9. Яшел үсентеләрне санкциясез кисү яки юк итү дип таныла:
рөхсәтсез яки рөхсәт белән, әмма рөхсәттә күрсәтелмәгән кишәрлектә, санда, төрдәге агач һәм куакларны кисү;

ут төртү яки ут белән саксыз эш итү нәтижәсендә агач һәм куакларны юк итү яки зыян китерү;

кәүсәне божралап алу яки һәрдаим махсус рәвештә кисеп тору;
үсә торган агачларның һәм куакларның үсүе тукталуга китерә торган зарарлау;

агач һәм куакларга агынты сулар, химик матдәләр, калдыклар белән зыян китерү һ. б.;

үз белдегә белән корыган агачларны кисү;

башка үсеп утыручы агачлар һәм куакларны жәрәхәтләү.

4. Компенсацион яшелләндрерү

4.1. Компенсацион яшелләндрерү рөхсәт ителгән агач кисү, законсыз рәвештә яшел үсентеләрне зарарлау яки юк итү очракларында гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшелләндрерү агачлар, куаклар һәм газоннар утырту өчен туры килә торган, әмма яшел үсентеләрне зарарлау яки юк итү факты ачыкланганнан соң бер елдан да сонга калмыйча башкарыла.

4.2. Компенсацион яшелләндрерү мәнфәгәтыләрендә яисә хокукка каршы

гамәлләр нәтижәсендә яшел үсентеләрне зарарлау яки юкка чыгару булган гражданның яисә юридик затларның акчалары исәбеннән башкарыла.

4.3.Әлеге Нигезләмә нигезендә яшел утыртмаларга китерелгән зыян натураль формада - компенсация яшелләндерүенә: 2 коэффициент белән юкка чыгарылган яшел үсентеләрне яңадан торгызуга түләнергә тиеш.

5. Шәһәр төзелешә эшчәнлеген тормышка ашырганда яшел үсентеләрне саклау

5.1.Авыл жирлегендә шәһәр төзелешә эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәү белән алып барыла.

5.2.Яшелләндерелгән территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре аларның максатчан билгеләнешенә бәйлә булмаган төзелеш һәм башка эшләр өчен кулланылырга тиеш түгел.

5.3.Яшел утыртмалар утыртылган жир кишәрлекләрендә төзелеш алып барганда, проекталды документациясе киселергә тиешле яшел утыртмаларга бәя бирергә тиеш. Мондый очракларда зыянны каплау киселгән агач өчен һәм әлеге Нигезләмәнең 2 һәм 3 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә компенсация яшелләндерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда яшел үсентеләрне саклау

6.1.Яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда сәүдә һәм башка эшқуарлык эшчәнлеген башкару, авыл жирлегә башкарма комитеты рәхсәтеннән башка эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен палаткалар һәм башка корымалар урнаштыру тыела.

6.2. яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырганда шартлау куркынычы булган, ут куркынычы булган һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел үсентеләрне зарарлауга яисә юкка чыгаруга китерергә сәләтле башка гамәлләр тыела.

7. Административ жаваплылык.

7.1.Әлеге Нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жаваплылык тоталар.